

Засновники Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Служба інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади (СІАЗ). *Заснований у 2003 році. Видається двічі на тиждень.*
Головний редактор О. Онищенко, академік НАН України. *Редакційна колегія* В. Горвий (заступник головного редактора, науковий керівник проекту), Т. Гранчак, Ю. Половинчак, Л. Чуприна. *Бюлетень підготували* С. Горова, Т. Гранчак, Н. Іванова, Пестрецова, Ю. Половинчак. *Адреса редакції:* НБУВ, пр-т 40-річчя Жовтня, 3, Київ, 03039, Україна. Тел. (044)524-25-48, (044)525-61-03. E-mail: siaz@pochta.ru, www.nbuv.gov.ua/siaz.htm1. Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 5358 від 3 серпня 2001 р.

**Передрук матеріалів дозволяється лише
після погодження з СІАЗ: siaz@pochta.ru**

РЕЗОНАНС

/Бюлетень матеріалів, підготовлених на базі аналізу
оперативної інформації електронних видань/

**№ 98
(28 грудня 2010 р.)**

ЗМІСТ:

У ЦЕНТРИ УВАГИ	3
АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС.....	8
ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА	17
ВИКОНАВЧА ВЛАДА	23
ПОЛІТИКА	29
ЕКОНОМІКА.....	33

КИЇВ 2010

Шановні колеги!

Від щирого серця вітаємо Вас
із наступаючим Новим роком та Різдвом!

Бажаємо, щоб Новий рік для Вас був наповнений теплом і злагодою,
любов'ю і радістю, успіхами
і новими досягненнями, добробутом і стабільністю!

Зичимо Вам творчого натхнення, здійснення професійних планів та усіх
мрій і задумів.

Із сподіванням на розвиток
нашої співпраці,
колектив СІАЗ

У ЦЕНТРИ УВАГИ

«2010: рік тривоги і надії» Прес-реліз до підсумкової прес-конференції Прем'єр-міністра Миколи Азарова

Початок року: депресія і недієздатність влади

Українське суспільство на початку року перебувало у важкому стані. Економічна криза супроводжувалась гострою політичною кризою.

Влада остаточно деградувала. Вона не спиралась на більшість у парламенті. До цього понад 90 % урядових рішень просто не виконувалось. Президент В. Ющенко і Прем'єр Ю. Тимошенко привселюдно з'ясовували стосунки, користуючись базарною лексикою.

Народ втомився від такої влади, суспільством оволодівали настрої скепсису і зневір'я. Понад 80 % громадян України категорично не довіряли такій владі.

Наша держава втратила репутацію надійного партнера настільки, що прозвучали слова : «Європа теж стомилась від України».

Ціни постійно повзли вгору: левову частку річної інфляції було створено в I кварталі. При цьому уряд Тимошенко цинічно ігнорував закон про підвищення пенсій, зарплат і соціальних гарантій. Середня заробітна плата зменшилась порівняно з 2009 р. Люди зубожіли, що підтверджувало скорочення внутрішнього товарообігу на 20,6 %.

Неконтрольовані коливання курсу гривні за 2008–2009 рр. з 4,5 до 10 грн за дол. не сприяли довірі громадян до національної валюти.

Країна жила без державного бюджету. Уряд накопичив астрономічні борги, які уже з квітня необхідно було віддавати. Адже в бюджеті 2009 р. кожна друга гривня була позичена. Народні кошти розкрадалися в небачених масштабах. У березні на рахунку Держказначейства було мінус 11 млрд грн. Державний резерв пограбований і спустошений. Борг держави з відшкодування ПДВ сягнув астрономічної суми – близько 30 млрд грн.

Понад 90 % будівельних майданчиків стояли заморожені. Україна могла втратити право на проведення Євро-2012 через величезне відставання від графіку підготовки об'єктів.

У 2009 році спад промислового виробництва становив 21,9 %, країна втратила 15 % ВВП.

Зупинялись металургійні виробництва. Хімічні підприємства взагалі зупинились, паралізовані найвищою у Європі ціною на російський газ за кабальною угодою Тимошенко. НАК «Нафтогаз України» стала банкрутом. При цьому відносини з Росією інакше як «глобальне похолодання» не можна було оцінити.

Загалом економіка країни перебувала на межі колапсу, а сама Україна – перед загрозою втрати незалежності.

Тільки вибори Президента України, на яких народ вручив мандат глави держави Віктору Федоровичу Януковичу, відкрили шлях до виходу з глибокої кризи.

Середина року: відновлення держуправління, наведення порядку і стабілізація економіки

Протягом перших же ста днів після виборів було сформовано новий уряд і місцеві адміністрації. Відновилася система державного управління.

Нова влада нормалізувала відносини з Росією. Харківська угода дала вітчизняній економіці прийнятну ціну на газ – 250 дол. за 1 тис. куб. м і щорічну економію державі – 4 млрд дол.

Завдяки цьому уряд зміг прийняти реалістичний бюджет – кошторис виведення держави з кризи. Його концепція – економія, порядок, опора на власні сили, розвиток внутрішнього ринку.

Уряду вдалося стабілізувати фінансову ситуацію і відновити фінансову дисципліну. Новий закон про держзакупівлі став на перепоні розкраданню і розбазарюванню народних коштів. Ефект був наочний: грошей почало вистачати і на соціальні виплати, і на інфраструктурні проекти.

Перш за все влада підвищила зарплати, пенсії, соціальні гарантії та виплатила те, що громадянам заборгували з початку року. Люди вперше за останні роки побачили реальне поповнення своїх гаманців. За рахунок цього вперше з 2008 р. почав зростати внутрішній товарообіг а також депозити громадян у національній валюті.

Уперше з 2002 р. у країні зафіксована дефляція (мінус 0,6 % у травні), і тільки аномальна посуха і світове зростання цін на продовольчі товари з вересня знову призвели до зростання інфляції.

Відновили роботу підприємства хімічної промисловості (+21,4 %), металургійне виробництво зросло на 19,1 %, машинобудування – на 30,1 %, почала оживати будівельна галузь (+43,2 %), житла було введено на 14,1 % більше, ніж у 2009 р.

Знову почали будуватися об'єкти, закинуті в попередні роки: Дарницький і Подільський мости, міст у Запоріжжі, аеропорти, метро, розв'язки і автошляхи, школи і лікарні. Ввійшли в графік роботи з підготовки Євро-2012, і сумніви щодо спроможності України прийняти турнір відпали.

Уряд почав крок за кроком скорочувати різні дозволи і погодження для ведення бізнесу, кількість перевірок і контролюючих органів. Прем'єр-міністр М. Азаров заявив, що кінцева мета дерегуляції – дати бізнесу свободу дій і справедливу конкуренцію. Держава залишить за собою контроль тільки за тим, що стосується здоров'я і безпеки людей.

За чотири місяці міжнародні рейтингові агентства тричі підвищували рейтинг України. Відновилася програма співробітництва України з МВФ, зупинена через те що уряд Тимошенко не виконував взяті на себе зобов'язання.

Нова влада повернула Україні статус надійного добросовісного партнера. Всі виплати за зовнішніми і внутрішніми боргами було здійснені вчасно і в повному обсязі.

Відновилося співробітництво з ЄС. Вище керівництво Євросоюзу погодилось вести переговори щодо зони вільної торгівлі, угоди про асоціацію, про безвізовий режим.

Відновилося також взаємовигідне українсько-російське економічне співробітництво.

Економіку, яка почала оживати, треба було підтримати вирівнюванням цінних дисбалансів. Виходячи з об'єктивних економічних умов, уряд зобов'язаний був прийняти рішення про поступове приведення тарифів на газ для населення до економічно обґрунтованого рівня. При цьому уряд знизив поріг отримання субсидій для працездатних громадян з 20 % до 15 % сукупного доходу сім'ї, та з 15 % до 10 % – для непрацездатних громадян і пенсіонерів. Також максимально спрощено процес отримання таких субсидій.

Уряд розпочав випуск ПДВ-облігацій, які повністю врегулювали проблему заборгованості держави з відшкодування ПДВ, а також дали підприємствам живі кошти.

У цілому стало зрозуміло, що країна розвернулася на новий курс – відновлення економіки, фінансової стабільності, системних перетворень.

Те, що в цей час Україна зіткнулася з двома надзвичайно масштабними природними аномаліями – повинню навесні і посухою влітку – але зуміла спокійно, організовано подолати наслідки цих лих (на відміну від попередніх років), яскравіше за все свідчить про результати досягнутої політичної та економічної стабільності.

Уряд підготував країну до кардинальних реформ для модернізації економіки і досягнення в перспективі європейського рівня життя. Влада сформулювала амбіційну мету програми реформ: за 10 років вивести Україну в один ряд з розвинутими країнами світу.

Завершення року: початок масштабних реформ і впевненість у сталому розвитку

Кінець року теж видався непростим. Маса проблем залишилась. Власне, всі ті, вирішити які за рік неможливо. Країна, економіка якої у 2009 році втратила 15 %, а у 2010 р. продемонструє більше 4 % зростання, зрозуміло, ще не вийшла на до кризовий рівень.

Крім того, у вересні сталося підвищення цін на продовольство, пов'язане з зростанням цін на світових ринках та ажіотажним попитом. Забезпечені почали

більше платити за житлово-комунальні послуги, газ.

Уряд не закриває очі на проблеми. Але, на відміну від попередньої влади, яка на початку року повністю втратила довіру людей, не усувається від вирішення цих проблем і не обманює громадян.

Тому на виборах до місцевих органів влади, які за оцінкою світових експертів пройшли в цілому прозоро і демократично, команда, яка згуртувалася навколо Президента України В. Януковича, зміцнила свої позиції.

Протягом року повністю і вчасно виплачувалися зарплати, пенсії, соціальні допомоги. Мінімальна пенсія зросла на 22 % (або на 133 грн), мінімальна зарплата – на 24 % (або на 178 грн), при цьому номінальна середня зарплата – на 20 % (або на 430 грн).

З березня підтримувався стабільний курс гривні. Бюджет виконується, приріст доходів бюджету у квітні – листопаді становив 35% порівняно з минулим роком. При цьому вперше за останні роки інфляція вимірюється однозначною цифрою – 8,2 %. Всі зовнішні і внутрішні борги сплачені. Країна підготовлена до зими, у нас достатньо газу в сховищах і ніяких проблем з постачанням та транзитом російського газу в Європу не існує. Державні продовольчі резерви сформовані так, що є абсолютна гарантія продовольчої безпеки.

У новий рік держава входить із затвердженим бюджетом, отже, вчасно будуть затверджені і місцеві бюджети.

Абсолютно всі інфраструктурні об'єкти, які було заплановано ввести в експлуатацію, працюють.

Зростання промислового виробництва за 11 місяців становить 10,6 %.

На 80 % скорочено види робіт, які ліцензуються, і на 35 % – види господарської діяльності. Україна повернула довіру зарубіжних інвесторів до себе – її вважають надійним партнером і перспективним ринком. Суверенний рейтинг України покращено до рівня середини 2008 р.

Суспільство знову активно, іноді бурхливо обговорює ситуацію в країні. Тільки предмет обговорення тепер – не сварки у владі та її бездіяльність, а новий курс реформ. Влада розпочала надзвичайно складні, але необхідні реформи: судову, бюджетну, податкову, пенсійну, державного управління.

Прем'єр-міністр України М. Азаров підкреслює, що реформи – це необхідний, єдиний можливий шлях модернізувати економіку і систему управління країною, щоб досягти європейського рівня життя.

Неоднозначна реакція на Податковий кодекс, який насправді встановлює найлояльніший податковий клімат в Європі: скорочення ставок основних податків і спрощення адміністрування вітають всі, але невдоволені ті, хто працює на єдиному податку. Влада почула голос цієї категорії підприємців, Податковий кодекс було доопрацьовано і прийнято. Крім того, влада зробила висновки, і наступна реформа – пенсійна – починається із широкого обговорення, із загальнодержавної дискусії щодо її завдань та нових норм пенсійного законодавства.

Країна розвивається, залишки коштів на казначейському рахунку гарантують ритмічну роботу бюджетних установ, фінансування інфраструктурних проектів буквально з перших дні нового року. Україна впевнено входить у новий 2011 р. Наступного року країна повинна вийти на докризовий рівень і закласти надійний фундамент для прискороеного зростання економіки і підвищення рівня життя громадян (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2010. – 27.12).*

Приватизація «Укртелекому»

Сьогодні, 28 грудня, мають офіційно оголосити покупця Національної компанії зв'язку «Укртелеком». Про це заявив глава Фонду держмайна України О. Рябченко.

За його словами, це підприємство держава продає без конкурсу, оскільки усі потрібні документи надала лише одна закордонна компанія.

«Коли один учасник – оголошується конкурс на відбір оцінювача – потрібна незалежна оцінка. Але вона не може бути меншою за 10,5 млрд грн. Єдиним претендентом, який подав усі документи – виявився австрійський концерн «Епік», дочірня фірма якого шість років діє в Україні, та має назву ЄСУ», – повідомив голова ФДМ.

Як пояснив О. Рябченко, ця компанія є фінансовим інвестором, який уже співпрацює з телекомунікаційними компаніями Німеччини, Франції та країн Центральної Європи.

Відсутність конкурсу на таке привабливе підприємство не випадкове, вважають експерти.

Зокрема, економіст С. Кисельов припускає, що таким чином «Укртелеком» буде перепроданий представникам українського бізнесу.

«Версій дві: або це росіяни, або Ахметов. У тих, і в тих є інтерес у цьому продажу. І це не перший випадок, коли нібито іноземні структури беруть участь у приватизації українських активів», – зауважує економіст.

Екс-голова Фонду держмайна О. Бондар називає й інших імовірних покупців «Укртелекому» в оточенні Президента.

«Є й інша версія, що покупець – глава Адміністрації Президента Сергій Львовичкін. Але мене, як фахівця, турбує те, що така цікава компанія продається без конкурсу. Гадаю, все зроблено навмисно, щоби показати, іншим імовірним покупцям – не лізьте», – зауважує він.

Натомість у фонді держмайна виключають можливість того, що «Укртелеком» одразу ж після купівлі продадуть іншому власнику. Для цього потрібна згода Фонду, який стежить за виконанням інвестиційних зобов'язань, пояснює О. Рябченко.

Зв'язок компанії-покупця з іншим охочим придбати «Укртелеком», бізнесменом Р. Ахметовим, керівництво фонду також відкидає.

За словами О. Рябченка, Р. Ахметов з невідомих причин відкликав свою заявку на конкурс.

Інші компанії не встигли надати всі документи або пропонували умови купівлі, які суперечать українському законодавству (*Економічна правда* (<http://funds2010.epravda.com.ua>). – 2010. – 28.12).

АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС

Ю. Половинчак, канд. іст. наук.,
старш. наук. співроб.

Адміністративна реформа: to be continued...

Реформаційні кроки влади – характерна риса року, що минає, – урешті торкнулися й самої влади: у країні взяла старт адміністративна реформа. Першим кроком у цьому напрямі став Указ Президента «Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади». Ним передбачено суттєві зміни в структурі виконавчої влади. Усього визначено шість типів центральних органів виконавчої влади: міністерство, служба, інспекція, агентство, незалежні регулятори й органи зі спеціальним статусом. Із 112 органів центральної виконавчої влади створено 63. З них 16 міністерств, 28 служб, 13 агентств і сім інспекцій.

Найбільш резонансними заходами, згідно з цим указом, стали скорочення кількості міністерств (із 20 до 16) та поєднання посад віце-прем'єр-міністрів з посадами міністрів; доручення уряду ліквідувати всі урядові органи та скоротити чисельність державних службовців не менше ніж на 30 %.

Міністерство економіки реорганізовано в Міністерство економічного розвитку і торгівлі. У зв'язку з цим на нього покладені додаткові регуляторні функції, цінова політика й розвиток підприємництва. А. Ключев тепер – перший віце-прем'єр, міністр економічного розвитку і торгівлі, а экс-міністр економіки В. Цушко очолив Антимонопольний комітет. Мінвуглепром став складовою об'єднаної структури – Міністерства енергетики і вугільної промисловості під керівництвом Ю. Бойка. Ліквідовано Міністерство промполітики, функції якого передано Держагентству з управління державними корпоративними правами і майном. Президент також доручив створити Міністерство аграрної політики і продовольства та Державну інспекцію сільського господарства, реорганізувавши Мінагрополітики. Очолюватиме його, як і раніше, М. Присяжнюк, під його контролем буде Агентство земельних ресурсів (колишній Держкомзем).

МінЖКГ і Мінрегіонбуд об'єднали в одну структуру – Міністерство регіонального розвитку, будівництва і житлово-комунального господарства, у зв'язку з цим В. Тихонов став віце-прем'єром – міністром регіонального розвитку,

будівництва і ЖКГ. Міністерство транспорту і зв'язку перетворено в Міністерство інфраструктури, Державну автотранспортну службу, Державну авіаційну службу, Державну службу зв'язку і Державну службу морського і річкового транспорту України. З огляду на це, нове призначення отримав віце-прем'єр Б. Колесніков, який тепер став віце-прем'єром – міністром інфраструктури.

У результаті реорганізації Міністерства праці і соціальної політики створено Міністерство соціальної політики, яке очолив віце-прем'єр С. Тігіпко, і Державну інспекцію України з питань праці. Ліквідовано Міністерство сім'ї, молоді та спорту – «молодіжку» передано до Міносвіти; «під крило» Д. Табачнику передано також Вищу атестаційну комісію (ВАК). Міністерство культури не займатиметься надалі питаннями туризму, натомість перейматиметься проблемами в галузі міжнаціональних відносин, нацменшин і релігії.

Реорганізація, всупереч прогнозам, не торкнулася Міністерства з питань надзвичайних ситуацій; В. Балоба як глава МНС зберіг контроль за такими структурами, як Гірничпромнагляд, Держінспекція з техногенної безпеки і Агентство з управління зоною відчуження.

Результатом адмінреформи також стала ліквідація декількох органів виконавчої влади, – наприклад, Держкомітету регуляторної політики та підприємництва – функції комітету передали до новоствореного Міністерства економічного розвитку та торгівлі на чолі з А. Ключевим. Окрім того, ліквідовано Державний комітет України у справах національностей та релігій. Деякі органи змінили назви.

Реорганізація міністерств та інших органів державної влади виявилася досить резонансною подією: оглядачі активно обговорювали персоналії міністрів, які втратили чи, навпаки, приросли повноваженнями, вираховували зрушення у «сферах впливу» тих чи інших фінансових і політичних груп. Це створює враження досить поверхового сприйняття намічених змін: проведене перетасування кадрового пасьянсу – це лише перший крок до адміністративної реформи, яку влада – і це цілком логічно – вирішила розпочати із себе. За словами глави Адміністрації Президента С. Львовчкіна, адміністративна реформа – це система змін, над якими потрібно працювати. Щоб ми зрозуміли, що буде, повинно хоча б з'явитися нове положення про міністерства, – зазначив він. – Ми не бачимо взаємодії між органами влади, не знаємо, хто і як буде призначатися, хто і як взаємодіятиме по горизонталі і по вертикалі. Ми бачимо поки що вертикально налаштовану систему центральних органів виконавчої влади, яка підпадає під вертикаль Президента».

Надалі під час адміністративної реформи будуть реорганізовані Адміністрація Президента, РНБО, органи виконавчої влади та місцевого самоврядування. Не виключено, що в рамках реформи буде об'єднано Адміністрацію Президента та Раду національної безпеки і оборони.

В. Янукович на засіданні Ради регіонів вже закликав місцевих керівників зменшити чисельність своїх підлеглих до рівня 2004–2005 рр. – ідеться про другий

етап реформування, який стосується місцевих адміністрацій і органів місцевого самоврядування. Ще одне масштабне скорочення очікується внаслідок ліквідації більшості територіальних підрозділів міністерств і відомств. Міністр юстиції О. Лавринович спрогнозував, що залишаться тільки найнеобхідніші з них, але повний перелік не озвучив.

Питання реформи спецслужб обговорювалося на засіданні Спільної робочої групи з військової реформи Україна – НАТО в Брюсселі. Як заявив перший заступник секретаря Ради національної безпеки і оборони України С. Гавриш, над проектами реформування спецслужб сьогодні відбувається робота в структурах Адміністрації Президента.

Проте адміністративно-територіальна реформа в Україні може початися не раніше, ніж будуть подолані глибокі дефіцити держбюджету та Пенсійного фонду. «Така реформа – найдорожча, тому у графіку проведення реформи вона стоїть далеко не однією з перших, вона позначена через пару років», – уточнив С. Львовчкін.

Отже, сьогодні ми можемо оцінювати лише перші кроки на шляху адміністративних перетворень, тож зрозуміло, що робити висновки про якість запропонованої реформи зарано, проте вже сьогодні можна запропонувати ряд попередніх узагальнень.

По-перше, однозначним позитивом є сам факт початку адміністративної реформи: визнання наявності серйозних проблем у системі державного управління та неефективності бюрократичної машини і, головне, готовність змінювати ситуацію – великий крок уперед. І навіть незважаючи на можливі помилки, рух і зміни в управлінській галузі значно краще, ніж застій.

По-друге, із уже реалізованих заходів позитивними кроками можна назвати скорочення кількості міністерств і поєднання посад віце-прем'єр-міністрів з посадами міністрів, оскільки це сприятиме ефективності роботи Кабінету Міністрів як колегіального органу, визначенню пріоритетів державної політики.

Можна констатувати перші кроки в напрямі вироблення галузевої структури Кабміну – запроваджено функціональний поділ міністерств: немає більше окремо вугілля, окремо ПЕК, є енергетичне міністерство, є інфраструктурне міністерство, соціальне міністерство.

Важливо, що реформа, поки що хоча б теоретично, розділяє політичні та адміністративні посади: глави міністерств займаються політикою, формують політичну стратегію розвитку галузі, а адміністративні функції лягають на різні агентства та служби. Наскільки вдасться досягти розмежування цих функцій на практиці – покаже час: якщо адміністратори-виконавці дійсно в майбутньому не змінюватимуться з кожною новою зміною політичної команди, можна буде говорити про безсумнівний успіх реформи в цьому напрямі.

По-третє, можна відзначити намагання визначити чіткі місії центральних органів виконавчої влади, інституційно виокремлювати органи, які здійснюють контроль-наглядні функції (інспекції), а також управління об'єктами державної

власності (агентства). Водночас, схоже, що визначені президентським указом служби поєднуюватимуть і функції з надання адміністративних послуг, і вже згадані контрольні-наглядові функції. Тобто в цьому випадку не виключено збереження інституційного конфлікту інтересів.

Відзначають експерти й інші ризики розпочатої адмінреформи. По-перше, це відсутність оприлюдненої загальної концепції реформ: інформація про подальші кроки й плани аналітиками отримується із заяв різних високопосадовців, тоді як затвердження до початку реформи концепції чи програми дало б змогу і суспільству, і політикам, і держслужбовцям усвідомлювати її мету, завдання, етапи та їх строки.

Західні експерти відзначили, що в Указі Президента не згадано про орган, який відповідатиме за європейську інтеграцію. Якщо відповідні функції буде передано Міністерству закордонних справ України, наголошують вони, країна повернеться в 90-ті роки, коли відносини з ЄС були тільки зовнішньою політикою. Проте це суперечить усім попереднім заявам Президента про те, що Україна проводитиме європейські реформи й прагнучиме до євростандартів. Якщо ж функції координації буде покладено на Прем'єр-міністра, це позитивно сприймуть у ЄС. Хоча Прем'єру потрібні будуть кваліфіковані кадри для виконання цієї функції. Ще одне: за кілька років, коли набере чинності Договір про асоціацію з ЄС, Україні доведеться реформувати свої інституції в багатьох сферах – як адаптувати свої органи влади, так і змінювати правила і стандарти, тобто знову перекроювати функції й перевішувати таблички. Тож було б логічно провести консультації з ЄС вже зараз.

Окрім цього, повернення функцій торгової політики з Міністерства закордонних справ до Міністерства економічної політики та зовнішньої торгівлі може в короткостроковій перспективі ускладнити переговори з ЄС про зону вільної торгівлі: ключові гравці переговорної команди повинні залишитися на місці, щоб не викликати занепокоєння у європейської сторони й продовжувати переговори.

Щодо вже здійснених заходів, то найбільше занепокоєння експертів викликає те, що статус центральних отримали всі органи виконавчої влади. Отже, замість ліквідованих урядових органів усі інші органи зростають у статусі – стають центральними й залежними насамперед від Президента – їх керівників і навіть заступників призначатиме Президент, тоді як відповідальність за стан справ зберігається за міністрами. Головна проблема в цій ситуації – фактична гіперцентралізація виконавчої влади. Ще одне: урядові органи передбачені чинним Законом «Про Кабінет Міністрів України», отже правомірність їх ліквідації Указом Президента цілком справедливо викликає запитання в політологів.

Директор Інституту глобальних стратегій В. Карасьов наголошує: «Адміністративна реформа – це реформа стосунків між владою і народом, тобто насамперед відокремлення політики від адміністративної роботи; по-друге,

перехід до конкурсного формування держслужби, призначення фахівців замість призначення кумів, сватів, братів, онуків в окремих випадках! Створення нормальної, європейської бюрократії. По-третє, відокремлення влади від бізнесу. Ми це бачимо? Ні. А що ми бачимо? Скорочення державного апарату. МВФ зажадала від Президента знизити витрати – Президент їх знижує».

Проте говорити про економію коштів у рамках реалізації адмінреформи поки що теж передчасно: з одного боку, треба пам'ятати, що держслужбовці в нас непогано захищені трудовим законодавством, і розмір суми, в яку обійдеться бюджету звільнення 200 тис. чиновників різних рангів, реформатори вважають за краще не називати. З іншого боку, впадає у вічі, що в проекті бюджету-2011 сума фінансування Державного управління справами – органу, що забезпечує роботу вищих владних установ, – 1,3 млрд грн, перевищила навіть історичний максимум передкризового 2008 р.

Загалом можна підсумувати, що перші кроки задекларованої адміністративної реформи В. Януковича несуть ряд позитивних тенденцій. Головне, щоб цей позитив не було зведено нанівець: необхідно внести відповідні зміни до законодавства, а головне – продовжувати системну та послідовну реалізацію реформи, пам'ятаючи, що в системі влади країні потрібні насамперед прозорість, чітка регламентація функцій кожного конкретного органу і боротьба з корупцією.

Н. Іванова, канд. іст. наук,
мол. наук. співроб.

Проект Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції в Україні» прийнятий у першому читанні

Президент В. Янукович вніс до парламенту новий антикорупційний законопроект, у зв'язку з чим Верховна Рада скасувала три антикорупційні закони, які мали набрати чинності 1 січня. Як відомо, ВР з різних приводів двічі переносила набрання чинності антикорупційних законів: з 1 січня 2010 р. на 1 квітня, а потім на 1 січня 2011 р.

Глава держави звернувся до Верховної Ради України з проханням розглянути поданий ним проект закону як невідкладний. Парламент підтримав законопроект у першому читанні, за що проголосував 261 народний депутат.

Законопроект, розроблений Національним антикорупційним комітетом за активної підтримки Міністерства юстиції України, серед іншого враховує пропозиції, висловлені Групою країн проти корупції Ради Європи (GRECO), застереження Конституційного Суду України, експертів та громадськості та адаптацію окремих положень до Конвенції ООН проти корупції, а також передбачає внесення низки змін до Кодексу України про адміністративні

правопорушення, Кримінального кодексу України, Кримінально-процесуального кодексу України і Закону України «Про державну службу України». Законопроект спрямований на створення умов для ліквідації підґрунтя для виникнення корупції як явища та формування у суспільстві негативного ставлення до корупції.

В пояснювальній записці до законопроекту говориться про те, що прийнятий раніше пакет антикорупційних законів не повною мірою відповідав чинному законодавству, а запропоновані у ньому заходи вирізнялися безсистемністю, заплутаністю і неефективністю. Новий законопроект покликаний вирішити ці питання.

За словами Голови ВР В. Литвина, скасувати закони було необхідно через наявність там положень, «які будуть працювати проти пересічних людей», проте деякі опозиційні парламентарії вважають, що президентський законопроект не вирішує зазначеної проблеми, і вказують на низьку якість запропонованого главою держави проекту закону. Зокрема, народний депутат від НУ – НС Г. Москаль заявив, що «Президент мав би повиганяти тих, хто цей законопроект готував», а депутат від БЮТ Р. Забзалюк взагалі заявив, що скасування антикорупційних законів говорить про те, що владу не цікавить боротьба з корупцією, він зазначив, що нинішня влада зацікавлена в круговій поруці, де вертикаль влади загрузла в корупційних реаліях.

На думку народного депутата (фракція «БЮТ-Батьківщина») С. Власенка, запропонований Президентом законопроект на 90 % збігається з тими законами, які були прийняті ВР у червні 2009 р. і мали набрати чинності в січні 2011 р. «Тобто, це говорить про те, що антикорупційний комітет у нинішньому складі не виконує своєї функції, а лише переписує те, що парламент вже прийняв», – сказав С. Власенко.

На думку депутата, Президенту потрібно розформувати антикорупційний комітет, а Генеральному прокурору і міністру внутрішніх справ «займатися своїми прямими обов'язками».

Як відзначає об'єднання «ТОРО» (є Контактною групою в Україні Transparency International – глобальної антикорупційної неурядової організації), «всього 12 хвилин знадобилося народним депутатам, щоб «поховати» останню надію пересічних українців і міжнародного співтовариства на те, що українська влада колись почне реальну боротьбу з корупцією. У державі, яка замикає всі можливі рейтинги корумпованості, ця боротьба закінчилася, практично так і не почавшись».

В «ТОРО» вважають, що «за змістом скасовані закони не набагато відрізняються від проекту антикорупційного закону, внесеного до парламенту Президентом України. Виходить, що, скасувавши антикорупційні закони і поставивши на розгляд аналогічний закон від В. Януковича, депутати злякалися власної тіні».

На думку «ТОРО», найгіршим у цій ситуації є фактична втрата Україною власної репутації у міжнародних антикорупційних колах. Адже, скасувавши

антикорупційні закони, Україна ще більше віддалилася від виконання своїх зобов'язань перед GRECO і OECD (Організація економічного співробітництва та розвитку) – двох найавторитетніших міжнародних форумів, які безпосередньо займаються питаннями доброчесності. Членом цих організацій сьогодні є і Україна.

«Говорити, що президентський законопроект настільки відрізнявся від скасованих законів, що виникла якась особлива потреба в їх скасуванні, а не доопрацюванні, не можна. У своїй основі президентський законопроект практично на 80 % повторює норми скасованих законів. Пропозиції Президента, які покращують скасовані закони, логічніше було б вмонтувати в текст існуючих законів, ніж подавати у вигляді нового законопроекту», – вважають представники глобальної антикорупційної неурядової організації.

Отже, розглянемо, які механізми і важелі боротьби з корупцією передбачено прийнятим депутатами документом. Одним з визначних положень документа є розширення кола суб'єктів відповідальності за корупційні правопорушення, а також уточнення і конкретизація умов приналежності до таких суб'єктів окремих осіб. Згідно із законопроектом, суб'єктами відповідальності за корупційні правопорушення є Президент, Голова Верховної Ради та обидва його заступники, Прем'єр-міністр, віце-прем'єр-міністри і міністри, керівники центральних органів виконавчої влади, глава СБУ, Генеральний прокурор, голова НБУ, голова Рахункової палати, уповноважений парламентом з прав людини, Голова Верховної Ради Криму, прем'єр-міністр Криму, народні депутати, депутати всіх рівнів, держслужбовці, військові посадові особи Збройних сил, судді, співробітники органів внутрішніх справ, прокуратури, дипломатичної, митної, податкової служб, члени Центральної виборчої комісії і ряд інших.

Документом встановлюються обмеження (використання службового становища, одержання дарунків, роботи близьких осіб, фінансового контролю) для посадових осіб, юридичних осіб публічного права, які одержують заробітну плату за рахунок державного чи місцевого бюджетів. Упровадження такої норми відбувалося і раніше, проте завжди мало суперечливий характер та складнощі дотримання. На думку авторів проекту, норма дасть змогу підвищити рівень відповідальності зазначених осіб за законність рішень, які вони приймають, а також створить передумови для запобігання протиправній бездіяльності цих осіб і сприятиме контролю за витрачанням ними державних коштів та за збереженням державного і комунального майна. Чиновникам заборонятиметься приймати від своїх підлеглих подарунки, вартість яких перевищує половину мінімальної зарплати. В іншому випадку отримані держслужбовцями презенти є державною або комунальною власністю і мають бути передані державі або органам місцевої самоврядності.

Норма про відповідальність юридичних осіб за корупцію важлива, оскільки нині в Україні за законом може відповідати тільки особа фізична. Тобто конкретний чиновник, який узяв хабар, і конкретний бізнесмен, який дав хабара. Проте сама комерційна структура, яка отримала вигоду від корупційної угоди,

ніякої відповідальності не несе. Нагадаємо недавній скандал у США: співробітників компанії «Мерседес» викрито в наданні «відкотів» посадовим особам у різних країнах світу за купівлю машин. Матеріальну відповідальність понесла компанія, заплативши у бюджет штраф у сумі понад 100 млн дол. Тобто сам факт отримання будь-яких доходів компанією, в якій працював викритий у корупції співробітник, автоматично передбачає відповідальність усієї цієї структури перед державою.

Крім того, держслужбовцям забороняється мати у безпосередньому підпорядкуванні близьких осіб. Якщо така ситуація виникла, один з родичів повинен протягом 15 днів знайти нову роботу. Інакше він буде переведений на іншу посаду. Це правило не поширюється на народних засідателів і присяжних, а також осіб, що працюють у сільських і гірських населених пунктах. Також законопроектом пропонується зобов'язати держслужбовців подавати декларацію про майно, доходи і витрати за попередній рік до 1 квітня.

Водночас з документа вилучена норма щодо проведення спеціальної перевірки інформації про доходи, їх джерела та зобов'язання фінансового характеру стосовно родичів та близьких осіб, що претендують на державні посади, яка була раніше визнана неконституційною. Проте у висновку Головного науково-експертного управління зазначається, що коло осіб, які підлягатимуть такій перевірці з урахуванням положень проекту, все одно є надто широким. Навіть проведення такої перевірки щодо всіх державних службовців та всіх посадових осіб місцевого самоврядування виглядає нераціональним. Результатом реалізації цього положення може бути різке збільшення рівня бюрократизації та корупційних чинників при вирішенні питань щодо призначення осіб на посади, яке може вважатись виправданим лише у випадках призначення на посади вищого рівня (міністрів, державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування 1–2 категорії, суддів тощо).

Ще один цікавий нюанс запропонованого Президентом законопроекту: за один і той самий злочин він передбачає можливість застосування різної за характером відповідальності. Відповідно до законопроекту № 7487 за однакові діяння – за отримання або пропозицію хабара розміром до 100 неоподатковуваних прожиткових мінімумів, на розсуд суду, може настати як кримінальна, так і адміністративна відповідальність. На сьогодні 100 мінімумів – це близько 45 тис. грн, отже суд, на якому, наприклад, буде доведено хабар розміром до 45 тис. грн, може цілком законно засудити злочинця до адміністративного штрафу, який в Україні становить 1700 грн!

У документі передбачено обов'язок особою, яка уповноважена виконувати функції держави вживати заходів щодо недопущення будь-якої можливості виникнення конфлікту інтересів. Така особа зобов'язується повідомити безпосереднього керівника (у разі його наявності), організацію за місцем роботи, орган, на який покладається проведення спеціальної перевірки такої особи, про наявність особистих інтересів чи обставин, що можуть призвести до невиконання чи

неналежного виконання нею своїх посадових обов'язків. Важко уявити, як це буде відбуватися, проте ідея прекрасна. В пояснювальній записці зазначається, що ця норма дасть змогу забезпечити об'єктивність виконання особою своїх службових повноважень та функцій, уникаючи при цьому будь-якого приватного інтересу.

Достатньо цікавою є норма, яка виключає фізичних осіб – підприємців із тих, хто може бути притягнутий до відповідальності за корупційні правопорушення. Дотепер частина правопорушень в цій сфері визнавалася корупційною, хоча за своєю суттю такою не була. Тепер оскільки ця категорія осіб не має відношення до публічної служби, не утримується за рахунок коштів державного чи місцевого бюджету, вона підлягає виключенню з числа суб'єктів, для яких антикорупційним законодавством передбачені обмеження.

Те саме науково-експертне управління, позитивно оцінюючи положення законопроекту про обов'язкову антикорупційну експертизу проектів законів України, актів Президента України та інших нормативно-правових актів, що розробляються Кабінетом Міністрів України, міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади, зазначає, що реалізація цього положення потребуватиме створення державного органу з численним штатом експертів. Без вирішення цих питань норма залишиться «мертвою», або, у разі спроб її реального застосування, стане чинником, який серйозно уповільнить і частково паралізує правотворчу діяльність в державі.

Законопроект конкретизує умови, коли на членів окружних/територіальних та дільничних виборчих комісій, а також на помічників-консультантів народного депутата України на громадських засадах можуть поширюватись обмеження, встановлені антикорупційним законодавством. Це питання неодноразово обговорювалося, оскільки мало суперечливий характер. У документі визначено, що для зазначених осіб не можуть передбачатись обмеження щодо права суміщення посад зазначеною категорією осіб, оскільки вони не виконують свої обов'язки на постійній основі, тобто вони не перебувають у трудових відносинах з виборчими комісіями та не прикріплюються для кадрового та фінансового обслуговування до Апарату Верховної Ради України або до виконавчих апаратів органів місцевого самоврядування. Таким чином, обмеження, передбачені проектом Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції в Україні», поширюватимуться на членів окружних/територіальних та дільничних виборчих комісій, а також на помічників-консультантів народного депутата України на громадських засадах лише під час виконанням ними своїх функцій.

У другому читанні законопроект може бути розглянутий Верховною Радою в березні 2011 р, принаймні такий прогноз дає міністр юстиції О. Лавринович. Ще більш оптимістично налаштований перший віце-спікер парламенту А. Мартинюк, який заявив, що депутати можуть прийняти документ в цілому вже в січні 2011 р. Звичайно, президентський антикорупційний законопроект не позбавляє чиновників можливості приховувати свої доходи і витрати шляхом переписування свого майна на рідних і близьких. Він надає судам, прокуратурі і органам слідства

широке поле для вільної інтерпретації його положень. На думку багатьох експертів, антикорупційний законопроект глави держави є скоріше відповіддю на критику опозиції і міжнародних експертів, ніж реальний механізм боротьби із хабарництвом. Проте, як зазначив директор центру політичного аналізу «Пента» В. Фесенко, передбачені у законопроекті штрафи за здійснення корупційних дій все ж таки можуть вплинути на поведінку політиків. Звичайно, не варто очікувати, що прийнятий у першому читанні законопроект вирішить усі проблеми боротьби з корупцією, оскільки, за оцінками експертів, він лише на 30 % приведе українське законодавство у відповідність до міжнародних стандартів. Тобто законопроект сам по собі корисний, але багато принципів питань має бути ще доопрацьовано додатково. Наскільки системно буде організований цей процес? Від цього значною мірою залежатимуть європейські перспективи України, адже цілком природно, що ЄС погодиться надати безвізовий режим державі, яка здатна привести у відповідність до рекомендацій європейців своє законодавство і запобігти експорту корупції та оргзлочинності.

ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА

Голова ВР В. Литвин вважає, що немає необхідності в ухваленні закону про опозицію. Про це він сказав в ефірі «Першого національного» телеканалу.

«Коли ми говоримо про необхідність закону про опозицію, давайте будемо відверті. Це рівнозначно тому, щоб в Оперному театрі створити гурток хорового співу», – сказав В. Литвин.

Спікер також зазначив, що нова Конституція не передбачає наявності коаліції та опозиції в парламенті.

Він також нагадав, що в середу опозиція має право формувати порядок денний, а в п'ятницю відбувається година запитань до уряду (*Українська правда (www.pravda.com.ua)*). – 2010. – 27.12).

Председатель Верховной Рады В. Литвин считает, что Украине необходима сильная президентская власть. Об этом он сказал в эфире «Первого национального» телеканала.

«Я думаю, что лет на 5 нам это нужно», – сказал В. Литвин.

По его словам, в мире в связи с финансовым кризисом возник спрос на персонифицированную ответственность за проводимые реформы в странах.

«Сегодня время не только для Украины, но и для мира в персонификации ответственности», – сказал спикер (*Подробности (podrobnosti.ua)*). – 2010. – 27.12).

Председатель Верховной Рады В. Литвин прогнозирует, что в случае рассмотрения парламентом вопроса о лишении неприкосновенности отдельных депутатов ВР парламентарии будут колебаться с тем, как проголосовать.

При этом он допустил, что депутатам большинства и оппозиции будет сложно примириться после драки, которая произошла в сессионном зале 16 декабря. Кроме этого, он критически оценил требования отдельных депутатов к Генеральной прокуратуре возбудить новые уголовные дела, в частности, против участников потасовки 16 декабря.

«Депутаты должны понимать: возбуждая уголовное дело, Генпрокуратура руководствовалась законом. Она возбудила дело по факту препятствования деятельности государственного деятеля. Народный депутат имеет статус государственного деятеля, поэтому и касается это дело всех народных депутатов. И говорить о том, что против кого-то возбудили или не возбудили дело, преждевременно. Более того, это можно рассматривать как средство давления с той или иной стороны на Генеральную прокуратуру», – сказал В. Литвин.

Спикер призвал депутатов из оппозиции не спекулировать на здоровье тех парламентариев, которые пострадали от потасовки. Он также добавил, что регулярно интересуется здоровьем депутатов, которые находятся на лечении в клинике «Феофания» (*PRESIDENT.org.ua* (<http://president.org.ua>)). – 2010. – 26.12).

Украине нужна полностью мажоритарная система. Об этом спикер парламента Украины В. Литвин говорил в эфире «Первого национального».

«Я готов всеми фибрами своей души поддержать ускорение выборов при одном условии: если будет закон о выборах на мажоритарной основе. Вот тогда страна еще раз претерпит, но не будет таких зрелищ, спектаклей, которые сейчас проходят», – заметил В. Литвин (*Четверта Влада* (www.4vlada.net)). – 2010. – 28.12).

Парламент Украины в уходящем году заложил необходимые основы для проведения реформ в 2011 г., отмечает Председатель Верховной Рады В. Литвин.

«С осторожным оптимизмом оценивают работу украинского парламента, потому что в течение этого года восемь пленарных дней Верховная Рада была заблокирована, тогда как в предыдущие периоды Верховная Рада не работала месяцами», – сказал спикер в программе «О главном» на «Первом национальном», которая транслировалась 27 декабря.

По словам В. Литвина, за год парламента рассмотрел 1670 вопросов, принял ряд законов, направленных на реализацию программы Президента по проведению

реформ в Україні.

«Таким образом, 2010 г. был годом не только президентских выборов, а был годом создания основы и необходимого фундамента для того, чтобы в 2011 г. иметь возможность широким фронтом осуществлять необходимые преобразования», – сказал спикер.

На вопрос, заработал ли парламент за свою работу «4» по пятибальной системе, В. Литвин сказал: «Нет. Я думаю, что каждый из нас непредвзято относится к Верховной Раде, тем более, что она работает на глазах у всех... поэтому говорить о «четверке» мы сможем только тогда, когда люди начнут ощущать себя в Украине на «пятерку» по пятибальной системе» (*Версии.com* (www.versii.com). – 2010. – 28.12).

Заступник Голови Верховної Ради України М. Томенко вважає, що заходами з нагоди відзначення 20-річчя Незалежності повинна опікуватися громадськість.

Серед важливих дат 2011 р. М. Томенко назвав 200 років з дня народження відомих громадських та культурних діячів, членів «Руської трійці» І. Вагилевича та М. Шашкевича, 170 років з дня народження М. Драгоманова, 140 років від дня народження одного із засновників української Академії наук А. Кримського, 120 років від дня народження П. Тичини та багато інших.

Водночас заступник Голови Верховної Ради зазначив, що «влада поки що не планувала належним чином підготуватися до відзначення 20-річчя Незалежності, а отже продовжує ігнорувати вшанування української історії, культури та традиції». Він ще раз наголосив, що не варто сподіватися на державну підтримку у цій справі та назвав єдиним шансом належним чином відзначити ці події та вшанувати визначних українців у 2011 році спільні дії української громадськості (*Сайт Верховної Ради України* (portal.rada.gov.ua). – 2010. – 27.12).

Комітет з питань охорони здоров'я підтримує законопроект про внесення змін до деяких законів України (щодо запобігання фальсифікації лікарських засобів).

Як зазначалося під час засідання комітету, законопроектом (реєстр. № 7146) пропонується на законодавчому рівні визначити термін «фальсифіковані лікарські засоби» і встановити кримінальну та адміністративну відповідальність за виготовлення та реалізацію фальсифікованих лікарських засобів.

За даними комітету, на території України у 2009 р. було виявлено та заборонено 68 найменувань неякісних препаратів, випущених у 99 серіях, а за перші вісім місяців 2010 р. – 69 найменувань таких препаратів, випущених у 309 серіях. Найбільша кількість підробок – 42 % – антибіотики, 18 % – психотропні речовини.

Автори законопроекту вважають, зокрема, що умисне виготовлення, придбання або зберігання з метою збуту, а також збут чи транспортування з метою збуту лікарських засобів, що завідомо не відповідають вимогам законодавства, встановленим стандартам, нормам, правилам і технічним умовам (фальсифікація лікарських засобів), якщо такі дії вчинені у великих розмірах, мають каратися штрафом від 500 грн до 1 тис. грн неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або обмеженням волі на строк до трьох років, з конфіскацією фальсифікованих лікарських засобів, сировини та обладнання для їх виготовлення. Крім цього, якщо такі дії створили загрозу для життя і здоров'я людей, спричинили смерть особи або інші тяжкі наслідки, вони мають каратися позбавленням волі на строк від п'яти до десяти років, з конфіскацією фальсифікованих лікарських засобів, сировини, транспортних засобів та обладнання для їх виготовлення, та конфіскацією майна (*Сайт Верховної Ради України (portal.rada.gov.ua). – 2010. – 27.12).*

У Комітеті з питань податкової та митної політики створена робоча група для підготовки нової редакції Митного кодексу України.

Таке рішення було ухвалено на робочій нараді, в якій взяли участь народні депутати, представники Кабінету Міністрів, Державної митної служби, Ради підприємців при Кабінеті Міністрів України, Європейської бізнес-асоціації, експерти.

Голова комітету В. Хомутич, відкриваючи нараду, наголосив, що під час підготовки проекту нової редакції Митного кодексу необхідно вирішити ряд питань. Зокрема: «спрощення та прискорення митних процедур; зменшення впливу «людського фактору» на процес та результат митного оформлення товарів; наближення процедур митного контролю та оформлення до європейських стандартів». За його словами, «необхідно вийти на такий рівень, щоб усі процедурні питання митного оформлення товарів проходили не більше чотирьох годин з максимальним його спрощенням».

На нараді порушувалися питання підвищення рівня ефективності протидії митним правопорушенням, посилення ролі пост-аудиту, надання митним органам достатніх повноважень, включаючи можливість проведення оперативно-розшукової діяльності, визначення чітких термінів проведення митниками процесуальних дій та оскарження у справах.

Під час дискусії, окрім організаційних аспектів подальшої роботи, були обговорені питання змісту майбутнього проекту. Зокрема, необхідність максимального застосування прямих норм законодавства в частині строків подання документів для митного контролю, встановлення прямої норми щодо чотирьох годин на митне оформлення, а також запровадження відповідальності митних органів за неправомірне затягування часу. Йшлося також про перенесення здійснення більшості контролюючих функцій на внутрішні митниці («єдиний

офіс», «єдине вікно», усунення корупції на кордоні), надання можливості здійснення митного оформлення у будь-якому митному органі (без «відкріплень» та інших «дозволів»), чітке застосування «двоканальної системи» для громадян, порядок визначення митної вартості товарів для оподаткування тощо.

За підсумками наради ухвалено рішення про створення робочих груп за основними напрямками (розділам) підготовки проекту нової редакції Митного кодексу, до складу яких увійдуть народні депутати, представники уряду і Державної митної служби, а також провідні зацікавлені бізнес-асоціації (*Сайт Верховної Ради України (portal.rada.gov.ua)*). – 2010. – 28.12).

Комітет з питань правосуддя рекомендує парламенту направити на доопрацювання законопроект «Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України» (щодо укладення мирової угоди).

Законопроектом (реєстр. № 5393) пропонується внести зміни до ст. 22, ст. 78, ст. 104, ст. 111-10 Господарського процесуального кодексу, визначивши можливість укладання мирової угоди в господарському судочинстві на будь-якій стадії провадження у справі і передбачити додаткові підстави для скасування рішення в апеляційному та касаційному порядку.

Під час обговорення члени комітету наголошували, що законопроект спрямований на створення умов для реалізації права сторін на укладання мирової угоди під час розгляду справи різними судовими інстанціями, а також усунення можливості зловживання правом укладання мирової угоди.

За підсумками обговорення, комітет, висловивши свої зауваження, ухвалив рішення рекомендувати парламенту повернути законопроект суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання (*Сайт Верховної Ради України (portal.rada.gov.ua)*). – 2010. – 27.12).

Комітет з питань промислової і регуляторної політики та підприємництва підтримує проект закону про внесення змін до Закону «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» (щодо осіб, які обрали спрощену систему оподаткування).

Законопроектом (реєстр. № 7364) передбачено добровільну участь фізичних осіб – підприємців, які обрали спрощену систему оподаткування, у системі загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Зокрема, пропонується виключити фізичних осіб – підприємців, які обрали спрощену систему оподаткування, та членів сімей цих осіб, які беруть участь у провадженні ними підприємницької діяльності, з числа обов'язкових платників внеску.

З метою заохочення участі підприємців, які обрали спрощену систему оподаткування, у системі загальнообов'язкового державного соціального страхування, проектом пропонується у разі добровільної сплати внесків до

солідарної системи державного пенсійного страхування зазначеними особами, зараховувати стаж їхньої підприємницької діяльності до страхового стажу для обчислення розміру пенсії за віком, пропорційно до суми здійсненого внеску відносно мінімального розміру страхового внеску.

На засіданні комітету наголошувалося, що «впровадження з 1 січня 2011 р. Закону «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» у післякризових умовах зумовить значне зростання фіскального навантаження на підприємців, які обрали спрощену систему оподаткування». Парламентарії вважають, що додатковий фінансовий тягар змусить значну частину фізичних осіб – суб'єктів підприємств відмовитися від здійснення ними підприємницької діяльності та поповнити ряди безробітних.

На думку членів комітету, прийняття зазначеного закону дасть змогу стимулювати розвиток малого підприємництва (*Сайт Верховної Ради України (portal.rada.gov.ua). – 2010. – 27.12).*

Фракція «БЮТ – Батьківщина» підтримає ініціативу щодо проведення позачергового засідання парламенту, щоб заслухати Генпрокурора В. Пшонку. Про це заявив перший заступник лідера партії «Батьківщина» О. Турчинов.

У свою чергу депутати – члени групи «Право вибору» також мають намір приєднатися до збору підписів під вимогою опозиції провести позачергове засідання парламенту.

«Ми переконані, що політична система України повинна розвиватися за демократичною моделлю... Саме тому ми вважаємо за необхідне приєднатися до ініціативи збору підписів за проведення дострокової сесії Верховної Ради, присвяченій звіту керівництва СБУ та Генпрокуратури відносно обставин резонансних у суспільстві кримінальних справ, зокрема щодо обставин затримання колишнього міністра внутрішніх справ Ю. Луценка», – йдеться в повідомленні прес-служби групи.

Як відомо, фракція НУ – НС заявила, що збиратиме підписи про проведення дострокового засідання парламенту (*Українська правда (www.pravda.com.ua). – 2010. – 27.12).*

Фракція «БЮТ – Батьківщина» буде наставляти на голосуванні в Верховній Раді питання щодо денонсації оффшорних договорів, заявляє заступник голови фракції «БЮТ – Батьківщина» С. Соколов. Коментуючи заявлення Прем'єр-міністра Н. Азарова об отриманні влади від денонсації оффшорних договорів з Кіпром, Соколов сказав, що в то час, коли в світі спостерігається тенденція до боротьби з ухиленням від сплати податків, Прем'єр відкрито виступив на захист оффшорних зон і податкових ям.

«Навіть за оцінками чиновників, за минулий рік близько 50 млрд грн було

выведено из государственного бюджета в оффшорные зоны на Кипре», – отметил он.

«Парламентская фракция «БЮТ – Батьківщина» будет настаивать на голосовании в Верховной Раде вопроса о денонсации оффшорных договоров, чтобы общество на этом тесте убедилось, кто есть кто в украинской политике», – отметил С. Соболев (*Четверта влада (4vlada.net)*). – 2010. 27.12).

ВИКОНАВЧА ВЛАДА

Президент України В. Янукович взяв участь у Подячному молебні з нагоди завершення 2010 р.

Молебень, що відбувся у Києві біля пам'ятника Великому князю Володимирі, провів Предстоятель Української православної церкви, Митрополит Київський і всієї України Володимир.

Перед початком Молебню Митрополит Володимир сказав: «Як справжні християни ми сьогодні складаємо нашу молитву Господу Богу, благословення якого спочиває в усіх просторах ... Ми приносимо подяку Богові за його милість, що Він давав нам у році, який минає, та просимо Божого благословення на наступний рік».

«Нехай Господь почує наші молитви, нехай пошле нам злагоду, мир та добробут», – сказав Митрополит.

Участь у Подячному молебні також взяли Прем'єр-міністр України М. Азаров, Голова Верховної Ради України В. Литвин, секретар РНБОУ Р. Богатирьова (*Офіційний сайт Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2010. – 24.12).

Президент України В. Янукович обмежив кількість заступників міністрів. Об этом говорится в указе Президента № 1199/2010, обнародованном на официальном сайте главы государства.

«Министр имеет первого заместителя и заместителя министра – руководителя аппарата. В случае необходимости для обеспечения осуществления министерством отдельных задач по решению Президента Украины в министерстве вводится должность заместителя министра», – говорится в указе.

Согласно документу заместители министра назначаются на должность по представлению Премьер-министра, внесенному на основании предложенной министром, и увольняются с должностей Президентом Украины.

Обязанности первого заместителя министра, заместителя министра (при наличии), заместителя министра – руководителя аппарата и распределение полномочий между первым заместителем министра и замминистра (при наличии) определяются министром.

Заместитель министра – руководитель аппарата осуществляет руководство деятельностью аппарата министерства, назначает на должности и освобождает от должностей государственных служащих и работников аппарата министерства (кроме тех, которые назначаются на должности и освобождаются с должностями министром) (*Минпром – информация бизнес-класса (minprom.ua)*). – 2010. – 27.12).

Украинские высшие должностные лица Украины в будущем будут декларировать доходы своих ближайших родственников. Об этом заявил Президент В. Янукович в интервью ТСН.

Отвечая на вопрос о том, почему проекты антикоррупционных законов, представленных в парламент, не содержат такую норму, В. Янукович сообщил, что те проекты законов, которые сейчас рассматриваются – это только первые шаги.

«Это первые, крайне необходимые шаги для того, чтобы положить начало решению этого вопроса в нашей стране – борьбе с коррупцией. Как только мы достигнем выполнения этого закона, мы будем, как говорят, закручивать гайки дальше», – сказал он (*PRESIDENT.org.ua (http://president.org.ua)*). – 2010. – 27.12).

Президент Украины В. Янукович уволил В. Шейбута с должности первого заместителя председателя Государственной налоговой администрации Украины – начальника налоговой милиции. Текст соответствующего указа размещен на официальном сайте главы государства.

Другим указом Президент назначил первым заместителем председателя Государственной налоговой службы Украины – начальником налоговой милиции генерал-майора налоговой милиции А. Головача.

А. Головач родился в 1969 г. в Донецке. В 1996 году закончил Донецкий государственный университет, в 2000 г. – Национальную академию внутренних дел. С июня 2002 г. по ноябрь 2009 г. возглавлял управление налоговой милиции ГНА в Днепропетровской области. С марта по декабрь 2010 г. – первый заместитель начальника налоговой милиции – начальник Главного управления налоговой милиции ГНА Украины (*Главком: Новости политики и экономики // В. Янукович сменил начальника Налоговой милиции (http://glavcom.ua)*). – 2010. – 27.12).

Президент Украины В. Янукович ждет от конструктивной оппозиции предложений и готов идти с ней на компромиссы при принятии решений.

«Мы заинтересованы в том, чтобы получать альтернативные предложения, но, к сожалению, я не получил ни одного предложения, реального, от

опозиційного уряду, крім політиканства», – заявив В. Янукович. При цьому він відзначив, що не робить з своїх контактів з опозиційними «показухи».

В той же час лідери опозиції спростили заяву Президента про регулярні зустрічі з ними. Про дві зустрічі з В. Януковичем повідомив тільки лідер «Фронт змін» А. Яценюк.

Інші лідери опозиційних партій – А. Гриценко, Н. Катеринчук, Ю. Костенко, Ю. Луценко, А. Матвиєнко, С. Соболев, Б. Тарасюк і О. Тягнибок – заявили, що з В. Януковичем не зустрічалися ні разу. Крім того, частина опозиційних лідерів не виключила такої можливості в майбутньому. Індивідуальні лідери опозиційних партій в розговорах з Президентом не бачать сенсу (*PRESIDENT.org.ua* (<http://president.org.ua>). – 2010. – 27.12).

Прем'єр М. Азаров впевнений, що Україні вдасться домовитися з Росією про перегляд газових угод. Про це він заявив під час підсумкової прес-конференції, повідомляючи департамент інформації і масових комунікацій секретаріату Кабміну.

Прем'єр підкреслює, що уряд темі перегляду газових угод з Росією не знімає з порядку денного своєї роботи.

«Угоду виписано так, що Україна самостійно її розірвати не може. Значить, ми були зобов'язані вести переговори з Росією на заздалегідь невигідних для нас умовах... Але будь-який відповідальний уряд повинен знаходити аргументи і можливості для вирішення цього питання через договірний процес», – зазначив М. Азаров.

Він також додав, що на сьогодні аргументи України про необхідність перегляду умов газових відносин недостатньо переконливі для Росії.

При цьому він впевнений, що рано чи пізно Україні вдасться переконати свого російського партнера переглянути газові угоди.

«Ми будемо шукати відповідні аргументи і знайдемо їх. Росія повинна усвідомити, що, незважаючи на те, що їй вдалося раніше за певних обставин отримати вигідний договір, це зовсім не означає, що можна тепер за нього триматися до закінчення його терміну», – заявив М. Азаров (*Українська правда* (www.pravda.com.ua). – 2010. – 27.12).

У 2011 р. будуть завершені всі об'єкти до Євро-2012. Про це 27 грудня, на прес-конференції заявив Прем'єр-міністр України М. Азаров.

«Уже ні в кого не виникає сумніву, що у 2011 р. будуть завершені абсолютно всі об'єкти, які ми плануємо підготувати до Євро-2012», – сказав він.

«У тому числі такі серйозні, як аеропорти та дороги», – наголосив М. Азаров (*Українська правда* (www.pravda.com.ua). – 2010. – 27.12).

Прем'єр-міністр М. Азаров припускає відмову від підвищення пенсійного віку за підсумками громадського обговорення пенсійної реформи. Про це він сказав на підсумковій прес-конференції.

«На жаль, неприємне, але поступове підвищення пенсійного віку. Знову ж ми говоримо: ми віддали в парламент цей законопроект, зараз під керівництвом С. Тігіпка пройде, ну, будемо говорити без усіляких применшень, всенародне обговорення цього проекту», – сказав М. Азаров.

«Давайте послухаємо наших людей, якщо наших людей влаштовує така система, мене не зупинить жоден Міжнародний валютний фонд, ми скажемо, що не хочуть наші люди, хочуть жити, як живуть», – додав він.

М. Азаров зазначив, що плановане постійне зростання внутрішнього валового продукту передбачає постійну потребу в створенні нових робочих місць і для того, щоб забезпечити це, необхідно вдаватися до такого непопулярного кроку, як підвищення пенсійного віку (*Українська правда (www.pravda.com.ua)*. – 2010. – 27.12).

Кабінет Міністрів України ухвалив 22 документи, які необхідні для запровадження податкової реформи. Про це заявив Прем'єр-міністр М. Азаров під час представлення трудовому колективу Державної податкової адміністрації голови ДПАУ В. Захарченка.

«Сьогодні на засіданні уряду ми ухвалили 22 нормативних документи, а ще нам треба ухвалити приблизно 180 документів. Перед нами стоїть завдання створити в країні атмосферу доброзичливості між податківцями і платниками податків», – підкреслив М. Азаров.

Крім того, Прем'єр-міністр поставив перед податковою завдання перейти на автоматичне відшкодування податку на додану вартість, активізувати роботу щодо боротьби з фіктивним відшкодуванням ПДВ та нелегальною конвертацією коштів.

Також Прем'єр-міністр наголосив, що «потрібно так вести справи, щоб років через десять податкової міліції взагалі не існувало. А поки що наші платники податків повинні знати, що податкова міліція вчасно підкаже, допоможе – доведе їх до каси зі сплати податків» (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*. – 2010. – 27.12).

У наступному 2011 р. Україна лише по боргах повинна буде віддати майже 90 млрд грн. Про це під час підсумкової прес-конференції повідомив Прем'єр-міністр України М. Азаров.

«Це гігантська сума. Майже 90 млрд грн нам доведеться віддати по боргах і це знову таки розрахунок за ту політику, за ту «стратегію», яка реалізовувалася в ці роки», – наголосив керівник уряду.

Водночас М. Азаров зауважив, що 2011 р. буде останнім роком, коли таке важке боргове навантаження лежить на країні.

«Уже в 2012 р. нам буде значно легше. Зокрема, тому що скорочуємо дефіцит бюджету – з 5 % в 2010 р., до 3 % в наступному», – додав Прем'єр-міністр (*ІМК (www.imk.com.ua)*). – 2010. – 27.12).

Прем'єр-міністр України М. Азаров розраховує, що закон про дерегуляцію у будівництві Верховна Рада ухвалить у перший тиждень роботи 2011 р. Про це глава уряду заявив під час підсумкової прес-конференції для центральних та регіональних засобів масової інформації.

«Ми його приймемо у перший робочий тиждень парламенту, якщо ніяких фокусів не влаштують у вигляді блокування трибуни, навішування ланцюгів. Якщо парламент буде нормально працювати, то ми приймемо цей основоположний закон», – наголосив М. Азаров.

Прем'єр-міністр зазначив, що ухвалення цього закону дасть змогу будівельникам у новому році працювати за абсолютно новою системою, яка регулює діяльність будівництва (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2010. – 17.12).

Проведення пенсійної реформи – єдиний шанс забезпечити достойні пенсії для українців у середньостроковій перспективі і гарантувати стабільні виплати у майбутньому. Про це віце-прем'єр-міністр України – міністр соціальної політики С. Тігіпко заявив під час обговорення проекту пенсійної реформи з представниками бюджетних установ та профспілкових організацій. У зустрічі також брали участь голова Пенсійного фонду Б. Зайчук, директор Інституту демографії та соціальних досліджень академік Е. Лібанова, представники міністерств соціальної політики, охорони здоров'я, освіти і науки, молоді та спорту.

Як наголосив С. Тігіпко, для покращення умов пенсійного забезпечення працівників бюджетних установ (освіти, культури та охорони здоров'я) при виході на пенсію пропонується запровадити одноразову допомогу у розмірі 10 призначених їм пенсій.

«Філософія реформи у тому, щоб забезпечити справедливий розподіл пенсійних коштів. Ми обмежуємо максимальні пенсії і за рахунок цього надаємо допомогу найменш захищеним пенсіонерам – вчителям, лікарям, працівникам сфери культури», – зазначив урядовець.

За словами академіка Е. Лібанової, необхідність проведення пенсійної реформи визначається як демографічними, так і економічними факторами. «Кількість працюючих і пенсіонерів у нас незабаром зрівняється, а це означатиме, що на внески одного працівника треба буде утримувати одного пенсіонера», –

підкреслила директор Інституту демографії та соціальних досліджень. За словами науковця, у такій ситуації уряду залишається або підвищувати навантаження на фонд заробітної плати, що заганятиме економіку у тінь і не вирішить проблеми, або підвищувати пенсійний вік.

Характеризуючи особливості проведення пенсійної реформи в Україні, С. Тігіпко наголосив на її поступовості: пенсійний вік для жінок буде підвищуватися упродовж десяти років поступово – на шість місяців кожного року. Також щороку на 2,5 % підвищуватиметься розмір пенсій для жінок.

Окрім того, на думку урядовця, надзвичайно важливим є те, що усі умови нарахування та виплати пенсій для нинішніх пенсіонерів залишаються незмінними. «Нинішніх пенсіонерів реформа не торкнеться, усі призначені пенсії нараховуватимуться як і раніше», – зазначив С. Тігіпко (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2010. – 17.12).

Перший віце-прем'єр-міністр України – міністр економічного розвитку і торгівлі України А. Ключев і в. о. першого заступника прем'єр-міністра Республіки Білорусь В. Семашко за підсумками переговорів у Києві підписали План спільних заходів з розвитку українсько-білоруського торговельно-економічного співробітництва на 2011 р.

У майбутньому році сторони планують продовжити роботу з лібералізації двосторонньої торгівлі та усунення різних обмежувальних заходів.

Серед іншого документ обумовлює розширення переліку продукції, що постачається в рамках двосторонньої угоди про виробничу і науково-технічну кооперацію, а також підготовку програми такої кооперації з виходом на ринки третіх країн.

План також передбачає роботу над розширенням номенклатури складної технічної машинобудівної продукції для поставки до Республіки Білорусь і України на умовах лізингу.

У Плані також обумовлюється забезпечення поставок електроенергії з України в Республіку Білорусь в 2011 р. і укладання контрактів між суб'єктами господарювання двох країн на постачання в 2012 р. Документ передбачає продовження роботи з оптимізації тарифів і маршрутів транспортування нафти територіями України та Республіки Білорусь.

Сторони домовилися підготувати до підписання План спільних дій з реалізації інфраструктурних проектів у транспортній сфері, що входять до складу транспортного коридору IX-V (Пан'європейський транспортний коридор, гілка В: Калінінград – Київ), а також продовжити роботу з подальшого розвитку вантажних перевезень з використанням контейнерних поїздів «ВІКІНГ» і «ЗУБР».

Крім цього, документ обумовлює продовження роботи з розвитку міжрегіонального співробітництва в економічній та туристичній сферах, а також розширення виставково-ярмаркової торгівлі на території двох країн. Зокрема,

йдеться про проведення в 2011 році у Львові Національної виставки Республіки Білорусь (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua)*). – 2010. – 17.12).

Українська сторона готова надалі нарощувати обсяги поставок нафти на білоруський ринок. Про це заявив перший віце-прем'єр-міністр України – міністр економічного розвитку і торгівлі України А. Ключев журналістам після зустрічі з в. о. першого заступника прем'єр-міністра Республіки Білорусь В. Семашком.

А. Ключев висловив задоволення розвитком співробітництва двох країн у паливно-енергетичному комплексі, зокрема, у використанні транзитних можливостей України для постачання венесуельської нафти на білоруські нафтопереробні заводи.

Він повідомив, що впродовж квітня-грудня 2010 р. постачання нафти в Білорусь здійснювалося залізничним транспортом. Її обсяги до сьогодні становить більше 1 млн т. «Ми досить ефективно провели перше прокачування дослідної партії нафтопроводом Одеса – Броди», – зазначив А. Ключев.

Відповідаючи на запитання журналістів, В. Семашко заявив, що підписання 9 грудня в Москві документів про створення Єдиного економічного простору і одного з базових документів – про створення єдиного ринку нафти і нафтопродуктів, що означає їх безмитне переміщення в рамках Митного союзу між Росією, Білорусією і Казахстаном, істотно поліпшило умови поставок нафти для Білорусі. «Але я відповідально заявляю, що ми не відмовимося від поставок нафти з Венесуели – сьогодні нам вигідно купувати там нафту, і для цього ми вибудовуємо довгострокові лінії постачання. Ми маємо намір серйозно використовувати нафтопровід «Одеса-Броди». І наступного року ми можемо гарантувати, що прокачаємо по ньому 4 млн т нафти», – заявив в. о. першого заступника прем'єр-міністра Республіки Білорусь (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua)*). – 2010. – 17.12).

ПОЛІТИКА

Президенту В. Януковичу довіряють менше половини українців. Це демонструють результати опитування, проведеного центром соціальних досліджень «Софія».

Так, згідно з опитуванням, «повністю» або «в основному» В. Януковчу довіряють 44,6 % опитаних. 35 % респондентів довіряють С. Тігіпку, 32,8 % – М. Азарову, 25,7 % – А. Яценюку, 24,9 % В. Литвіну. Ю. Тимошенко довіряють 22,3 % респондентів, причому тільки 7,9 % – «повністю».

При цьому, згідно з даними соцслужби, показник довіри у В. Януковича практично не змінився порівняно з вереснем цього року. У вересні він становив 44,7 %. Показник довіри помітно знизився у С. Тігіпка (з 42,9% у вересні до 35,0% у

грудні), В. Литвина (з 32,2 % до 24,9 %), М. Азарова (з 37,8 % до 32,8 %), Ю. Тимошенко (з 26,8 % до 22,3 %).

Як відомо, директором центру «Софія» є А. Єрмолаєв, призначений Президентом В. Януковичем директором Національного інституту стратегічних досліджень.

Водночас, згідно з опитуванням, проведеним соціологічною службою Центру Разумкова з 18 по 22 листопада, у листопаді порівняно з жовтнем зросла частка тих, хто не підтримує діяльність Президента, Верховної Ради та уряду, а частка тих, хто не підтримує діяльність Президента, зросла з 34,8 % у жовтні до 39,3 % у листопаді (*Українська правда (www.pravda.com.ua)*. – 2010. – 27.12).

Якби вибори до Верховної Ради відбувалися найближчим часом, то до парламенту потрапили б шість політичних сил. Це демонструють результати опитування, проведеного центром соціальних досліджень «Софія».

Так, найкращі шанси потрапити до парламенту мали б Партія регіонів, «Батьківщина» (БЮТ), «Фронт змін», партія «Сильна Україна», ВО «Свобода» та КПУ.

Серед респондентів, які братимуть участь у виборах, за Партію регіонів готові проголосувати 33,4 %, за «Батьківщину» (БЮТ) – 15,3 %, за «Фронт змін» – 8,5 %, за партію «Сильна Україна» – 8,1 %, за ВО «Свобода» – 5,8 %, за КПУ – 4,2 %.

Інші партії мають менше 2,0 % прихильників (у кожному окремому випадку) (*Українська правда (www.pravda.com.ua)*. – 2010. – 27.12).

БЮТ розцінює як недружній акт щодо України закриття Бібліотеки української літератури в Москві. Про це сказано у повідомленні прес-служби БЮТ.

БЮТ закликає російське керівництво вжити заходів для «негайного розблокування роботи єдиного на всю Російську Федерацію закладу, де є книжки українською мовою» і заявляє, що такі дії «не відповідають публічним деклараціям керівників двох країн про покращення міждержавних стосунків».

«БЮТ-Батьківщина» також вимагає від В. Януковича та МЗС «негайної адекватної реакції на дії російської сторони».

У свою чергу лідер «За Україну» В. Кириленко заявив, що закриття єдиної в Росії Бібліотеки української літератури в Москві – «недружній акт Кремля відносно України».

«Тому партія «За Україну!» вимагає від Міністерства закордонних справ України висловити із цього приводу ноту протесту», – додав він.

«МЗС України має припинити займати страусячу позицію, й виголосити ноти щодо низки недружніх кроків зі сторони Кремля. Зокрема, щодо ліквідації Федеральної національно-культурної автономії українців Росії, закриття

Бібліотеки української літератури та образ російськими високопосадовцями українських ветеранів», – вважає В. Кириленко.

У свою чергу «Наша Україна» висловлює протест і вимагає офіційних пояснень з приводу інформації про закриття і опечатання Бібліотеки української літератури в Москві, заявив голова Політради партії В. Наливайченко.

«Ця справа, в якій вже тривалий час панує солдафонська прямота у ставленні до національних громад, виходить за межі будь-яких внутрішніх справ Росії і є красномовним сигналом для України, Європи і всього цивілізованого світу», – переконаний В. Наливайченко.

«Ми вимагаємо від Міністерства закордонних справ України затребувати чіткі пояснення російської сторони щодо підстав дій правоохоронців у Бібліотеці української літератури та розуміння нею міждержавного виміру цієї справи», – додав він.

«Наша Україна» також закликала українську владу «виявити тверду державну волю, здатну захистити українців у Російській Федерації від великодержавного шовінізму, сваволі місцевих чиновників і відвертих антиукраїнських сил» (*Українська правда (www.pravda.com.ua)*. – 2010. – 27.12).

Екс-міністр внутрішніх справ Ю. Луценко взятий під варту терміном на два місяці. Такий запобіжний захід йому обрав Печерський райсуд Києва. Віддати Ю. Луценка на поруки суд відмовився.

Крім того, суд поновив досудове слідство у справі екс-голови МВС (*Українська правда (www.pravda.com.ua)*. – 2010. – 27.12).

Лідер ВО «Батьківщина» Ю. Тимошенко проситиме Генпрокуратуру розслідувати причини збільшення Кабміном вартості реконструкції НСК «Олімпійський» у Києві. Про це вона заявила журналістам після допиту в Генпрокуратурі.

«Я думаю, що на наступний допит я обов'язково принесу заяву про злочин, який відбувається в Україні. Це те, що пов'язано зі збільшенням у два рази кошторису на будівництво НСК «Олімпійський» з підготовки до Євро-2012», – сказала Ю. Тимошенко.

За її словами, під час її прем'єрства реконструкція стадіону оцінювалася в 2144 млн грн. «Нині кошторис збільшений урядом і становить 4,5 мільярди гривень. Я хочу запитати: куди 2 млрд грн направляють, якщо точно відомо, що на НСК «Олімпійський» такі гроші не потрібні», – сказала Ю. Тимошенко.

«Я переконана, що це витрати, які через офшори на Кіпрі сьогодні відмиваються на приватні рахунки вищих чиновників Президента В. Януковича», – додала вона.

При цьому колишній прем'єр звинуватила Генпрокурора В. Пшонку в

покриванні злочинів, які, на її думку, чинить влада (*Українська правда (www.pravda.com.ua)*). – 2010. – 27.12).

Задержания бывших чиновников из окружения экс-премьера Украины Ю. Тимошенко – это подготовка украинских властей к выборам в парламент страны. Такое мнение в комментарии «Росбалту» высказал директор киевского Центра политического анализа «Стратегема» Ю. Романенко.

По его мнению, все, что происходит вокруг Ю. Тимошенко и экс-главы МВД Украины Ю. Луценко, – это подготовка к досрочным выборам Верховной Рады, которые могут состояться уже весной 2011 г. «Сегодня у В. Януковича и Д. Фирташа есть мотивация идти на досрочные парламентские выборы. Им необходимо создать соответствующий политический фон. Мотив В. Януковича – это упорядочить работу парламента. Ведь сегодня коалиционное большинство в Раде работает под руководством групп влияния, которые сосредоточены вокруг Президента – в первую очередь речь идет о А. Клюеве. Президент понимает всю угрозу подобной зависимости – если начнут расходиться интересы – его влияние на парламент может быть утрачено. Поэтому он хочет выстроить для себя максимально комфортную ситуацию в Верховной раде», – считает аналитик.

По его мнению, своя мотивация есть и у олигарха Д. Фирташа. «У Фирташа сегодня нет своих ресурсов в парламенте. При досрочных выборах он получит своих людей в Раде – проведет А. Яценюка, В. Кличко и ряд мажоритарщиков. Такое размытие позволит Д. Фирташу оказывать на В. Януковича большее влияние. Кстати, у Р. Ахметова и А. Клюева мотивации проводить досрочные выборы в парламент нет – им обоим выгоднее ждать 2012 г.», – считает эксперт.

Кроме того, Ю. Романенко уверен, что судебные процессы вокруг оппозиции позволят власти отвлечь внимание электората от насущной повестки дня (*Четверта влада (4vlada.net)*). – 2010. – 27.12).

Глава партии ВО «Свобода» О. Тягнибок считает, что уголовные дела против членов правительства Ю. Тимошенко – это «пиар-акция» и попытка «отвлечь внимание общества от провалов нынешней правительственной команды». В опубликованном на сайте своей партии заявлении О. Тягнибок утверждает, что в Украине идет не борьба с коррупцией, а «война компроматов, сведение счетов и перераспределение сфер влияния».

«Одни коррупционеры, которые дорвались до власти, выборочно травят других, которые ее утратили», – считает О. Тягнибок (*Четверта влада (4vlada.net)*). – 2010. – 27.12).

Руководство Коммунистической партии Украины собирается распустить Крымскую республиканскую организацию партии. Как сообщила пресс-служба Крымского рескома, член президиума Центрального комитета КПУ Е. Самойлик заявила, что «крымчане давно оторвались от партии и своими делами вредят ей». «ЦК настроен решительно – вплоть до роспуска Крымской республиканской парторганизации и перерегистрации всех членов партии», – отметила она.

Крымские коммунисты считают, что ликвидация десяти тысячной парторганизации Крыма приведет к «разложению партии изнутри» (*NEWSru.ua* (<http://rus.newsru.ua>). – 2010. – 27.12).

Франція сподівається на незалежне правосуддя у справах за звинуваченнями українських опозиціонерів. Про це заявив речник дипломатичного відомства Б. Валеро часопису Le Croix, повідомляє Бі-Бі-Сі.

«В Україні розпочато декілька судових справ проти багатьох впливових політиків. Уникаючи коментарів до кожного конкретного випадку, ми сподіваємось, що українське правосуддя працюватиме цілковито незалежно», – сказав він.

«Повага до стандартів правової держави є серцевиною відносин, які Франція та Європейський Союз сподіваються побудувати з Україною. Зокрема, у рамках угоди про асоціацію Україна – ЄС, що нині обговорюється», – додав Б. Валеро.

Як зазначає Бі-Бі-Сі, це досі найчіткіше свідчення стурбованості французького уряду подіями в Україні, зокрема судовим переслідуванням колишніх урядовців (*Українська правда* (www.pravda.com.ua). – 2010. – 27.12).

ЕКОНОМІКА

Національний банк України має намір поступово підвищувати курсову гнучкість нацвалюти – гривні, але упереджувати суттєві коливання курсу. Про це йдеться в «Основних принципах грошово-кредитної політики на 2011 р.», внесених НБУ до парламенту.

«Валютно-курсова політика буде передбачати поетапне пом'якшення регуляторних обмежень і поступове підвищення курсової гнучкості гривні у міру відновлення фінансової системи країни, нівелювання диспропорцій платіжного балансу, сталого розвитку валютного ринку та стійкого зростання попиту на нацвалюту», – говориться в документі.

Згідно з документом, НБУ буде враховувати необхідність попередження різких коливань обмінного курсу гривні, прогнозована динаміка якої значною мірою залежить від стабілізаційних можливостей міжнародних резервів.

Згідно з критеріями безпеки, обсяг міжнародних резервів повинен становити не менше 100 % короткострокового боргу країни за залишковим терміном погашення: на 1 жовтня 2010 р. такий борг становив 43,654 млрд дол., тоді як міжнародні резерви НБУ на 1 грудня становили 33,539 млрд дол.

НБУ готовий продовжити корегувати курсову динаміку з допомогою інтервенцій.

НБУ також має намір продовжити диверсифікацію валютної структури своїх резервів.

«Будуть спрямовуватися зусилля на активізацію впровадження в зовнішні розрахунки національних валют основних торгових партнерів України, будуть опрацьовуватися механізми укладання довгострокових угод про обмін нацвалют між Україною та її основними торговими партнерами», – відзначає Нацбанк.

Передбачені також заходи вдосконалення моніторингу зовнішніх запозичень, своєчасної ідентифікації системних ризиків, їх мінімізації шляхом сприяння іноземним капіталовкладенням в українську економіку.

Крім того, Нацбанк розраховує на активізацію іноземних інвестицій в економіку України, зокрема, за рахунок впровадження в найкоротший термін ефективної амортизаційної політики, використання довгострокових кредитів (*Економічна правда (www.epravda.com.ua). – 2010. – 27.12).*

Кабинет Міністрів установив квоти на експорт драгоцінних металлов в 2011 г. Об этом говорится в постановлении правительства № 1183 от 22 декабря.

Кабмин установил на 2011 г. следующие экспортные квоты: на серебро (включая серебро с покрытием из золота или платины) в необработанном или полуобработанном виде, а также в виде порошка (кроме банковских металлов) – 1 тыс. кг, на золото (включая золото с покрытием из платины) в необработанном или полуобработанном виде, а также в виде порошка (кроме банковских металлов) – 80 кг .

Также правительство установило в 2011 г. экспортные квоты на отходы или лом драгметаллов, другие отходы и лом металлов с вместимостью драгметаллов или соединений драгметаллов в размере 500 кг.

Кабмин постановил, что экспорт драгметаллов будет осуществляться без лицензирования госучреждением «Государственное хранилище драгоценных металлов и драгоценных камней».

Экспорт, а также импорт драгоценных металлов, которые относятся к банковским, осуществляются в порядке, установленном Национальным банком.

Также Кабмин предоставил Нацбанку право экспортировать банковские металлы, драгметаллы и камни без лицензирования (*Подробности (podrobnosti.ua). – 2010. – 27.12).*

Председатель Фонда государственного имущества Украины (ФГИУ) А. Рябченко пытается ввести общественность в заблуждение, комментируя ситуацию с приватизацией госпакета акций компании «Международные авиалинии Украины», считает аналитик Центра исследований корпоративных отношений Д. Дешин.

В комментарии УНИАН Д. Дешин отметил: «На состоявшейся 21 декабря пресс-конференции руководителю Фонда госимущества был задан вопрос – почему ФГИУ не воспрепятствовал внесению в новый Устав авиакомпания «Международные авиалинии Украины» (МАУ) пункта о преимущественном праве акционеров на выкуп акций, который противоречит государственным интересам? В ответ А. Рябченко заявил, что для этого нужно было, чтобы кроме фонда данное предложение поддержал еще один акционер МАУ. С юридической точки зрения это не соответствует нормам действующего корпоративного законодательства Украины. Стоит ли сомневаться в том, что это прекрасно известно и самому А. Рябченко».

Эксперт напомнил, что в ответ на замечание журналистов о том, что подобная новелла – о солидарном голосовании не менее двух акционеров – не содержится ни в старом Законе «О хозяйственных обществах», ни в новом Законе «Об акционерных обществах», и, следовательно, даже если она есть в Уставе МАУ, то является ничтожной, Рябченко ответил: «Конечно же, закон в данном случае не должен работать. В законе вообще можно написать все, что угодно».

Аналитик Центра исследований корпоративных отношений удивлен пренебрежительным отношением государственного чиновника высокого ранга к отечественному законодательству. «Сложно поверить в то, что руководитель фонда действительно не знаком с нормами действующего законодательства. Пожалуй, вышеприведенные высказывания делаются руководителем фонда с целью манипулирования общественным мнением. Таким образом он, скорее всего, прикрывает свои лоббистские усилия по проведению закрытой адресной продажи госпакета акций МАУ», – считает Д. Дешин (*Подробности (podrobnosti.ua)*. – 2010. – 27.12).

В ноябре экспорт украинского длинномерного и сортового проката увеличился на 1,1 %, или на 5,32 тыс. т по сравнению с октябрём до 503,72 тыс. т. Об этом заявил источник в Кабинете Министров.

Поступления от экспорта длинномерного и сортового проката уменьшились на 0,8 %, или на 2,56 млн долл., до 315,42 млн долл.

По сравнению с ноябрем 2009 года экспорт длинномерного и сортового проката в ноябре 2010 г. увеличился на 7,3 %, или на 34,43 тыс. т.

В январе – ноябре 2010 г. по сравнению с январем – ноябрем 2009 г. экспорт длинномерного и сортового проката возрос на 18,3 %, или на 816 тыс. т, до

5288,05 тыс. т, на 2991,65 млн долл.

Как сообщалось, в октябре экспорт длинномерного и сортового проката увеличился на 40,3 %, или на 143,16 тыс. т, по сравнению с сентябрем, до 498,4 тыс. т. В 2009 г. по сравнению с 2008 г. экспорт длинномерного и сортового проката сократился на 12,2 %, или на 686,76 тыс. т, до 4923,87 тыс. т, на 2151,12 млн долл (*Минпром – информация бизнес-класса (minprom.ua).* – 2010. – 27.12).

В ноябре экспорт украинских стальных труб увеличился на 1,5 %, или на 1,73 тыс. т, по сравнению с октябрем, до 118,46 тыс. т. Об этом заявил источник в Кабинете Министров.

Выручка от продажи труб в ноябре уменьшилась на 2,7 %, или на 3,59 млн долл., до 128,12 млн долл.

Экспорт бесшовных труб уменьшился на 0,5 %, или на 0,30 тыс. т, до 59,18 тыс. т, труб диаметром более 406,4 мм – на 8,3 %, или на 2,3 тыс. т, до 25,51 тыс. т. Экспорт труб и профилей пустотелых увеличился на 14,7 %, или на 4,33 тыс. т, до 33,77 тыс. т.

По сравнению с ноябрем 2009 г. экспорт стальных труб в ноябре 2010 г. увеличился на 19,3 %, или на 19,14 тыс. т. В январе – ноябре 2010 г. по сравнению с январем – ноябрем 2009 г. экспорт стальных труб сократился на 10,4 %, или на 131,12 тыс. т, и составил 1127,98 тыс. т, на 1172,25 млн долл.

Как сообщалось, в октябре экспорт стальных труб увеличился на 18,5 %, или на 18,19 тыс. т, по сравнению с сентябрем, до 116,73 тыс. т.

В 2009 г. по сравнению с 2008 г. экспорт стальных труб сократился на 23,8 %, или на 430,39 тыс. т, и составил 1378,47 тыс. т, на 1398,62 млн долл (*Минпром – информация бизнес-класса (minprom.ua).* – 2010. – 27.12).

В ноябре экспорт украинского плоского проката увеличился на 9,4 %, или на 47,65 тыс. т, по сравнению с октябрем, до 552,99 тыс. т, на 348,88 млн долл. Об этом заявил источник в Кабинете Министров.

Экспорт горячекатаного плоского проката увеличился на 10,8%, или на 43,89 тыс. т, до 450,48 тыс. т, холоднокатаного плоского проката – на 9,9 %, или на 6,04 тыс. т, до 67,25 тыс. т, а прочего плоского проката – уменьшился на 6,1 %, или на 2,28 тыс. т, до 35,26 тыс. т.

По сравнению с ноябрем 2009 г. экспорт плоского проката в ноябре 2010 г. сократился на 6,5 %, или на 38,24 тыс. т.

В январе – ноябре 2010 г. по сравнению с январем – ноябрем 2009 г. экспорт плоского проката увеличился на 7,5 %, или на 413,52 тыс. т, и составил 5957,36 тыс. т, на 3469,57 млн долл.

Как сообщалось, в октябре экспорт плоского проката сократился на 9 %, или

на 50,15 тис. т, по сравнению с сентябрем, до 505,34 тис. т, на 322,82 млн долл. В 2009 г. по сравнению с 2008 г. экспорт плоского проката уменьшился на 26,5 %, или на 2176,28 тис. т, и составил 6046,96 тис. т, на 2822,11 млн долл (*Минпром – информация бизнес-класса (minprom.ua). – 2010. – 27.12).*

В ноябре средняя заработная плата повысилась по сравнению с октябрём на 1,3 %, или на 31 грн, до 2353 грн в месяц. Об этом сообщает Государственная служба статистики.

Самый высокий уровень зарплат зарегистрирован в Киеве, где средняя зарплата составила 3617 грн. Самый низкий уровень зафиксирован в Тернопольской области, где средняя зарплата составила 1762 грн в месяц.

Напомним, что в октябре средняя заработная плата понизилась по сравнению с сентябрем на 1,1 %, или на 27 грн, до 2322 грн в месяц. Самый высокий уровень зарплат зарегистрирован в Киеве, где средняя зарплата составила 3534 грн. Самый низкий уровень – в Тернопольской области, где средняя зарплата равна 1732 грн в месяц (*Минпром – информация бизнес-класса (minprom.ua). – 2010. – 27.12).*

Білорусь відповідно до своїх зобов'язань у рамках Митного союзу з Казахстаном і Росією з 1 січня 2011 р. вводить разові ліцензії на поставку на свою територію українського солодового пива. Таке рішення закріплене відповідною постановою Ради міністрів Білорусі.

Відповідно до постанови, разові ліцензії видаватимуться міністерством торгівлі країни за узгодженням з концерном «Белгоспищепром».

Зокрема, концерн «Белгоспищепром» узгоджуватиме заяву про видачу ліцензії на поставку до Білорусі солодового пива за наявності укладеного між білоруським концерном і українською організацією-виробником угоди про умови поставок до Білорусі, яка встановлює мінімальні ціни, і за умови, що зовнішньоторговельним контрактом (договором) передбачається поставка солодового пива до Білорусі за цінами не нижчими від мінімальних цін, встановлених угодою про умови поставок солодового пива.

Відповідно до рішення Міждержавної ради Євразійського економічного співтовариства (найвищого органу Митного союзу) від 27 листопада 2009 р. № 19 «Про єдине нетарифне регулювання Митного союзу Білорусі, Казахстану і Російської Федерації», Рада міністрів Білорусі доручила міністерству закордонних справ у встановленому порядку повідомити Секретаріат Інтеграційного комітету ЄвразЕС і Комісію Митного союзу про прийняття цієї постанови. Контроль за виконанням постанови покладено на Державний митний комітет Білорусі (*Економічна правда (www.epravda.com.ua). – 2010. – 28.12).*

По состоянию на 24 декабря текущего года в Украине субсидии на оплату жилищно-коммунальных услуг по упрощенному порядку назначены 1 млн 454 тыс. семей. Об этом заявил первый заместитель министра регионального развития и строительства и жилищно-коммунального хозяйства Ю. Хиврич в ходе селекторного совещания с регионами.

По его словам, на 24 декабря 2010 г. субсидии на оплату ЖКУ назначены 76,3 % от обратившихся за предоставлением субсидий семей (*Версии.com* (www.versii.com)). – 2010. – 28.12).

Chevron Corporation, одна з найбільших нафтогазових корпорацій світу, вважає перспективними поклади нетрадиційного газу на території України і зацікавлена у їх розробці. Про це йшлося під час переговорів представників американської енергетичної компанії і ДК «Укргазвидобування», повідомляє прес-служба української компанії.

Як зазначається, компанія Chevron має позитивний досвід роботи за проектами з видобутку нетрадиційного газу, у тому числі в сусідніх з Україною Польщі та Румунії.

Зі свого боку, ДК «Укргазвидобування» зацікавлена в отриманні доступу до передових технологій, обміну досвідом у сфері буріння, видобутку природного газу та переробки вуглеводнів.

За результатами переговорів прийнято рішення про подальший розгляд та опрацювання шляхів і форм залучення інвестицій від компанії Chevron з метою реалізації проектів спільного видобутку покладів газу.

ДК «Укргазвидобування» є найбільшою газовидобувною компанією України, яка забезпечує понад 70 % від загального видобутку газу в країні.

«Укргазвидобування» – вертикально інтегрована компанія з замкнутим циклом виробництва – від пошуку та розвідки родовищ нафти і газу, їх розробки, видобутку до транспортування, переробки вуглеводневої сировини і реалізації нафтопродуктів.

Chevron Corporation є однією з найбільших інтегрованих енергетичних компаній США, яка веде діяльність у 180 країнах.

Основна діяльність: видобуток нафти і газу, переробка, транспортування та продаж нафтопродуктів (*Економічна правда* (www.epravda.com.ua)). – 2010. – 27.12).

Максимальная ставка единого налога для предпринимателей с нового года составит 86 грн. Так считает председатель объединения малого и среднего бизнеса «Крепость» О. Продан.

«Ставка единого налога с 1 января 2011 г. составит 43 % от ставки, которую платят бизнесмены сегодня», – сказала О. Продан. При этом она добавила, что и

для юридических, и для физических лиц-предпринимателей, которые платят единый налог, Налоговым кодексом предусмотрено снижение ставки единого налога за счет отчислений в пенсионный и социальные фонды.

По словам эксперта, для юридических лиц ставка налога составляет 2,58 % или 4,3 % от оборота, для физических лиц максимальная ставка равна 86 грн.

О. Продан объяснила, что согласно п. 8 раздела XX Налогового кодекса единый налог уплачивается на счет соответствующего бюджета в размере части единого налога, подлежащего перечислению в бюджеты в соответствии с нормами Указа Президента, а это 43 % от 6 и 10 % и 43 % от 200 грн.

Также председатель объединения малого и среднего бизнеса добавила, что председатель Комитета Верховной Рады по вопросам налоговой и таможенной политики В. Хомутынник уже подписал решение комитета от 21 декабря 2010 г. с соответствующим разъяснением органам Государственной налоговой службы. «И мы можем надеяться, что эта норма будет применяться именно таким образом», – заявила О. Продан, передает ТСН.

Отметим, что в Украине созданы более 700 консультационных центров, которые как раз занимаются разъяснением новых норм налогового законодательства (*MIGnews.com.ua* (www.mignews.com.ua). – 2010. – 27.12).